

5.1. Vispārīgas pazīmes, indikatori, kas var liecināt par aizdomīgiem darījumiem

Vispārīgās pazīmes	Riska identifikators	Komentārs
<i>Klienta darbības risku raksturojošas pazīmes</i>	Klients vai tā pārstāvis nespēj paskaidrot personiskās vai saimnieciskās darbības būtību	Fiktīvas komercdarbības risks
	Klients izmanto vai vēlas saņemt starpnieka pakalpojums bez pamatota iemesla	Iespējama patiesā labuma guvēja vai darījuma būtības slēpšana
	Klients izvairās no personiskā kontakta	Iespējama patiesā labuma guvēja slēpšana
	Publiskajā telpā nav pieejama nekāda informācija par klientu	Fiktīvas komercdarbības risks
	Saikne starp ģimenes locekļiem, darba ņēmēju, uzņēmumu rada šaubas par darījuma patieso būtību/iemeslu vai tā ekonomisko pamatotību	Fiktīvas komercdarbības risks
	Īsā laika periodā vairākos darījumos parādās vienas un tās pašas darījuma puses	Aizdomas par darījumu fiktīvu raksturu
	Klients nevēlas vai atsakās sniegt identifikācijai nepieciešamo informāciju, sniedz to nepietiekamā apjomā vai sniedz nepatiesu informāciju, kas ir sarežģīti pārbaudāma	Iespējama darbošanās citu personu interesēs
	Klienta, tā pārstāvja vai patiesā labuma guvēja identifikācijai tiek piedāvāti neierasti, grūti pārbaudāmi dokumenti	Iespējams apzinātas krāpšanas risks
	Nav iespējams sazināties ar klientu pēc viņa norādītajiem rekvizītiem (piemēram, juridiskajā, faktiskajā vai korespondences adresē, pa norādīto tālruna numuru, e-pastu)	Fiktīva uzņēmuma risks

	Klients nervozē bez acīmredzama iemesla vai tiek novērota klientam netipiska uzvedība	Iespējama darbošanās citu personu interesēs
	Klients bieži maina profesionālā pakalpojuma sniedzējus, tam ir grūti atrast atbilstošu pakalpojuma sniedzēju, savukārt šo darbību pamatojums nav saistīts ar pakalpojumu kvalitāti var arī ir maz ticams	Iespējama patiesā labuma guvēju vai darījumu būtības slēpšana
	Rodas aizdomas, ka darījumā izmantots viltots dokuments vai darījumu pamatojošie dokumenti ir sagatavoti ar būtiskām kļūdām, radot aizdomas, ka tie nav patiesi	Iespējams apzinātas krāpšanas risks
	Pēc tam, kad ir pieprasīts klientam iesniegt darījumu pamatojošus dokumentus, klients atceļ plānoto darījumu	Iespējams fiktīvs darījums
	Klienta zināšanas un profesionālā kvalifikācija neatbilst viņa darbības specifikai vai ir pārāk virspusīga salīdzinājumā ar veikto darījumu apmēru	Iespējams tiek izmantots nomināldirektors
	Publiski pieejamā informācija par klientu, tā patieso labuma guvēju, pilnvaroto personu, darījumu partneriem, klienta vai tā patiesā labuma guvēja saimniecisko vai personisko darbību ir pretrunā ar klienta sniegto informāciju vai arī satur ziņas par iespējamu saistību ar noziedzīgu nodarījumu vai to izdarījušām personām	Iespējama darbošanās citu personu interesēs, reputācijas risks
	Klients nespēj sniegt papildu informāciju par darījuma detaļām vai klienta rīcība un darījuma informācija liecina, ka darījums iespējams tiek veikts citas personas interesēs, kuras identitāte netiek atklāta	Iespējama patiesā labuma guvēja slēpšana

<i>Maksājumu risku raksturojošas pazīmes</i>	Vairāki saistītie uzņēmumi maksājumu ķēdē	Iespējams fiktīvas komercdarbības risks
	Maksājumu strukturēšana, sadalīšana mazākās summās	Iespējama izvairīšanās no ziņošanas sliekšņa sasniegšanas
	Naudas līdzekļu tranzīta kustība un maksājumu mērķu izmaiņas	Klienta sniegtā informācija par darījumu mērķi un attiecībām, iespējams, ir nepatiesa
	Maksājumi čaulas uzņēmumiem ar sekojošiem naudas izņemšanas gadījumiem	Iespējama nelegālu līdzekļu plūsma vai nepamatota legālu līdzekļu plūsma
	Maksājumi tiek strukturēti tā, lai dienas (mēneša) beigās konta atlikums ir minimāls. Jo lielāks darījumu apmērs, jo ātrāka to strukturēšana.	Iespējams tiek veikta apzināta konta atlikuma sabalansēšana, lai izvairītos no kredītiestādes automatiskām uzraudzības sistēmām
	Aizdevumu (ar nulles procentu likmēm vai tirgus situācijai neatbilstoši zemām procentu likmēm) piešķiršana ārvalstu uzņēmumiem vai saņemšana no tiem.	Iespējami fiktīvi aizdevumi
	Aizdevumu (ar nulles procentu likmēm vai tirgus situācijai neatbilstoši zemām procentu likmēm) piešķiršana fiziskām personām	Iespējami fiktīvi aizdevumi
	Aizdevumu sniegšana bez atbilstoša nodrošinājuma	Iespējami fiktīvi aizdevumi
	Liels līdzekļu apjoms tiek pārsūtīts starptautiskā līmenī, un pēc tam tas tiek ļoti ātri izņemts	Iespējama nelikumīgu līdzekļu plūsma
	Starptautiskie pārskaitījumi uz valstīm, kurās uzņēmums nav	Klienta sniegtā informācija par darījumu

	reģistrēts un neveic saimniecisko darbību	mērķi un attiecībām iespējams ir nepatiesa
	Darījumi starp vietējiem pircējiem un pārdevējiem, kuru ieņēmumi tiek nosūtīti nezināmām trešajām personām (uzņēmumiem) ārvalstīs	Fiktīvas komercdarbības risks
	Klients veic darījumus skaidrā naudā citā valūtā, kuras izcelsme nav loģiska pamatota	Neskaidra līdzekļu izcelsme
	Klients gatavs būtiski pārmaksāt par steidzami sniegtu pakalpojumu, nesniedzot loģisku pamatojumu	Klients iespējams vēlas izvairīties no padziļinātas izpētes un uzraudzības
	Darījumi tiek apmaksāti ar fiziskas personas privātajiem līdzekļiem.	Nedeklarētu, fiktīvu ieņēmumu risks
	Darījumu apmaksā tiek izmantots ievērojams daudzums skaidras naudas, kas neatbilst vispārpieņemtās saimnieciskās darbības specifikai	Iespējama līdzekļu izcelsmes slēpšana
	Darījums vai savstarpēji saistīti darījumi nav raksturīgi klienta saimnieciskajai vai personiskajai darbībai (piemēram, darījuma mērķis, veids, apjoms)	Klienta sniegtā informācija par darījumu mērķi un attiecībām, iespējams, ir nepatiesa
<i>Darījumu risku raksturojošas pazīmes (tai skaitā uz tirdzniecību balstītu nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas (Trade Based Money Laundering (TBML)) risks)</i>	Klienta sniegtie paskaidrojumi par darījumu nav ticami vai rada šaubas vai klients atsakās iesniegt papildu informāciju vai darījumus apliecinošus dokumentus	Iespējams fiktīvu darījumu risks
	Sūtījuma lielums vai piegādājamās preces veids šķiet neatbilstošs, ņemot vērā eksportētāja vai importētāja saimnieciskās darbības apjomu vai jaudu	Fiktīvas komercdarbības risks
	Uzņēmuma reģistrēšana zemo nodokļu jurisdikcijā, ja faktiskā saimnieciskā darbība notiek citā jurisdikcijā	Iespējama izvairīšanās no nodokļu nomaksas

	Darījuma cena būtiski atšķiras no preču vai pakalpojumu tirgus cenas	Iespējama izvairīšanās no nodokļu nomaksas
	Darījuma puses nav tās pašas, kuras faktiski vada vai veic darījumu	Iespējama patiesā labuma guvēja slēpšana
	Darījumu apliecinajos dokumentos ir nepietiekama informācija par precī (pakalpojumu) vai ir pamats uzskatīt ka informācija ir maldinoša	Iespējams fiktīvs darījums
	Nav saprotams, kā uzņēmums pārvieto, realizē iegādāto preci	Fiktīvas komercdarbības risks
	Darījumos ir iesaistīti daudzi uzņēmumi, kurus pārstāv personas uz pilnvaras pamata vai kontrolē viena personu grupa. Uzņēmumi var tikt reģistrēti fiktīvās/riska adresēs	Fiktīvas komercdarbības risks
	Darījums ietver fasādes vai čaulas uzņēmumu izmantošanu. Čaulas uzņēmumam nav reālas darbības, un to izmanto, lai novietotu līdzekļus un paslēptu iesaistīto personu identitāti	Iespējama izvairīšanās no nodokļu nomaksas un/vai patiesā labuma guvēja atklāšanas
	Neparasti lielu naudas summu pārvietošana uz privātpersonu un citu uzņēmumu kontiem, kuri nav saistīti ar uzņēmuma saimniecisko darbību	Iespējama nelegālu līdzekļu pārvietošana
	Tiek veikti regulāri pārrobežu finanšu darījumu par precēm vai pakalpojumiem, kas netiek patērēti, realizēti un nav nepieciešami saimnieciskās darbības veikšanai	Iespējama fiktīvu rēķinu izrakstīšana, apmaksāšana
	Maksājumi par precēm vai pakalpojumiem tiek saņemti no trešajām pusēm, jo sevišķi, ja trešā puse ir reģistrēta zemo nodokļu zonā vai paaugstināta riska jurisdikcijā.	Fiktīvu darījumu risks

<i>Juridiskās formas un uzņēmējdarbības risku raksturojošas pazīmes</i>	Darījumos iesaistīti vairāki uzņēmumi, kurus pārstāv personas uz pilnvaras pamata vai kontrolē viena personu grupa	Fiktīvas komercdarbības risks
	Korporatīvajā struktūrā tiek izmantotas kompānijas (čaulu) no dažādām jurisdikcijām	Iespējams patiesā labuma guvēja slēpšanas risks
	Uzņēmumi reģistrēti fiktīvās/riska adresēs, tiem ir viena un tā pati kontaktinformācija	Fiktīvas komercdarbības risks
	Liels uzņēmumu skaits reģistrēts uz vienas fiziskas personas vārda	Iespējams patiesā labuma guvēja slēpšanas risks
	Sarežģīti izsekot saimnieciskajai darbībai, jo kompānijas ir reģistrētas tālu/citur	Fiktīvas komercdarbības risks
	Nav iespējams izsekot uzņēmuma iegādātās preces pārvietošanai	Iespējams fiktīvs darījums